

SZERKESZTŐSÉG
 BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE-UTCA 11.
 Telefon száma 788.
 KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
 CSAKBÉRMENTESELVEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DÍJ:
 Vidékre postán v. kézben házhoz hordva:
 Egy évre... 40 kor. | Egy évre... 10 kor.
 Egy fél évre... 20 kor. | Egy hónapra... 6 kor.
Külföldre: 3 hónapra Németországba 12 korona.
 Francia-, Olasz-, orosz-, török-, görög-, spa-
 nyolcszavakra, szejce, román-, és szerbiai,
 valamint más országokba, melyek a postaszere-
 ződéshez tartoznak, negyedévre 15 korona.
 Egy szám ára 12 fillér.

EGYETÉRTÉS

Dr. PAP ZOLTÁN
 főszerkesztő.

EÖTVÖS KÁROLY
 szépirodalmi főszerkesztő.

KIADÓHIVATAL:
 BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE-UTCA 11.
 Telefon-száma 706.
 HIRDETÉSEK ÉS NYILVÉRTÉSEK VALÓ
 KÖZLEMÉNYEKÉRT FÉLÉVESKIADÓHIVATAL
 PÁRIASZÁM FÜGGŐSÉGIÉNK: John F. Jones
 & Co. St. Bis. Faux. Montmartre.
 Londonban függőségiéink: Telex-Jozsef
 11. Bloomsbury Square.
 Frankfurtban a M. Németországi királyi
 vezérleheltségünk: Daube G. L. és Társa,
 valamint osztrák újság.
 Bécsben: Danneberg J. I. Kumpfgasse Nr. 7.
 Dakes M. utad. L. Wolzsee Nr. 6. s.
 Haasenstein & Vogler L. Wallfischgasse 10.
 Mosse Rudolf Seilerstraße Nr. 2.
 Oppel A. Stubenmeister Str. 2.
 Schalek Henrik L. Wolzsee Nr. 14.
 Zürichben: Orell, Füssli & Co.
 és valamennyi hirdetői iroda.

A vezérek hazajöttek.

A tegnapi nap eseményeit kezdik kihámozni az érzelmek közül és nyugodtan ráteszik a mérleg tányújára. Bizonyos, hogy a nemzetre mért ütés váratlan és erős volt. De olyan erős nem volt, hogy nyomában akár pillanattal is kábulás következzen. Alig mult el a huszonegy óra azóta, hogy az öt perces audiencia lepergett; de azért már most kialakult igen határozott közvélemény. A higadtság legnagyobb mértékével kell fogadni az uralkodó szerencsétlen és végzetes elhatározását. Ez a nemzet, a mely már annyi akadályt — önállósága és függetlensége elő-
 hordott akadályt — gyűrt le, meg fog tudni birkózni ezzel is. Annál valószínűbb, mert hiszen azt a »sohát«, amely tegnap a Burgban elhangzott, nem először ejtette ki a száján Ferenc József.

Többször megmondotta már a fölséges ur, hogy az összbiradalmon semmiféle részt űzni nem enged, s hogy Magyarország függetlenségének kivirágzását megakadályozza. Ugy hiszünk, hogy amikor ezt mondotta, nem szíve sugallatát követve és talán jobbik meggyőződése ellen eszelekedt. Osztrák tanácsosok sugalmazták szavát.

Azonban a szavak után jöttek az események, a melyeket a történelem vasrugói löktek előtérbe. Ezek azután pozdorjává zúzták a királyi parancsokat, az összbiradalmon szóló körmondásokat és a »sohát«.

Semmi okunk sincs kételkedni abban a fölvetésünkben, hogy most is úgy fog történni. Milliányi népet nem lehet egy papírossal utjáról letériteni. Különösen olyan népet nem, a melynek multja ezer esztendő és a melyet a történelem keze állított nyugat és kelet határaitra.

Elismerjük, hogy a tegnapi szczena jól volt rendezve; a spanyol etiket sem találhat rajta kivételt. De hogy ilyen jelenetekkel bele-
 hessen nyulni a történelembe — abban kételkedünk. Az uralkodó ezt ezélezta, a mikor a magyar államiság kifejlődését tagadása vette. Azt kívánja, hogy a magyar nemzet maradjon meg mostani tengődő állapotában s hogy soha a szabad fejlődés útjára ne léphessen. Még ha ez a kívánság nem is ellenkezik a természet legelőnyösebb törvényeivel, a magyar nép még akkor sem fogadhatná el, valaminthogy soha meg nem barátkozhatnék az öngyilkosság gondolatával.

A tegnapi »sohát« tehát mosolylyal fogadnánk — ha csupán a végső hatásra gondolunk. Bizonyos, hogy ez a »soha« is elődei sorsára fog jutni. Azonban közbe esik az ország megpróbáltatása. A magyar nemzet szenvedései ismét ki fognak újulni. Lehetséges, hogy el kell tennie mindent, a mit csak egy rosszlelkű abszolútizmusra mért.

Míg más nemzetek békésen haladnak a nyugodt fejlődés útján, addig a magyarnak újra az alkotmányért folyó tusára kell figyelmet fordítania. Bajból, buból, küzdelemből, sebekből tehát bőven lehet része. De ha tisz-
 szer annyira lenne, mint a mennyi a sors könyvében meg van írva, akkor is örömmel vennék a vállunkra. A magyar alkotmányért mindenfélét földölöz az ország; a magyar alkotmányt semmiért.

A bécsi eseményekről kiküldött tudósítónk a következőket jelenti nekünk:

Reggeli tanácskozás.
 A vezérek tegnap este éjfél után együtt ültek a Bristol-fogadóban, de azért már nyolc órakor talpon voltak. Kossuth Ferenc fél kilenczkor reggelizni ment a fogadó étkező-terembe és kevéssel később megjelent gróf Apponyi Albert is, a ki Weidlingában töltötte az éjszakát és akit az

újságírók menten körülfogták, hogy megtdnjanak tőle valamit.
 — Igazán semmi újat se tudok mondani! — szölt Apponyi. — *Azt hiszem a gróf Cziráky Béla ural való tanácskozás hamarosan véget fog érni.* Nem sokára megérkeztek gróf Andrássy Gyula és gróf Zichy Aladár is, báró Bánffy Dezső azonban a Sacher-fogadóban maradt. A négy vezér reggeli közben még egyszer megbeszélte a helyzetet. Valamivel kilencz óra előtt megjelent a hotelben Daruváry miniszteri tanácsos.

Apponyi nyilatkozata.
 Érdekes nyilatkozatot tett gróf Apponyi Albert is tudósítónk előtt.
 — Kegyelmes uram, e pillanatban (a beszélgetés meg Cziráky válaszában megérkezte előtt folyt le) miként fogja föl a helyzetet?

— *Bizonyos megnyugtató momentumnak tartom, hogy a király nyomban azután, amidőn mi kijelentettük, hogy Goluchowski nem tárgyalunk, mert nem magyar állampolgár, kiküldötte gróf Cziráky Bélát, mint homo regius.*

— Vajon nem azért történt-e ez csupán, hogy a magyarok ne lássanak okot e miatt való panasza?
 — Az lehet. De ha valamely dologhoz kétféle magyarázat fér, úgy én inkább hajlok az enyhébb magyarázatra felé. Igazán meg vagyok győződve róla, hogy gróf Goluchowski deignálása egyáltalában nem akart rosszakaratot jelenteni. Hát ne keressük a dolgok rideg magyarázatát. Az a sértés, melylyel Goluchowski után Czirákyt küldöttek ki, szintén arra vall, hogy az udvar részéről legelőny jobhiszemű tevédsérről lehet szó.

— Arra a kérdésre, ha vajon van-e még valamelyes remény arra, hogy kompromisszum jöjjön létre, Apponyi azt mondta:
 — *Erre a kérdésre valóban hajós a feleletet megtalálni.*

Cziráky jelentést tesz.
 A magyar vezérférfiakkal folytatott tanácskozás után gróf Cziráky Béla a magyar miniszterium palotájából ismét gyalog ment el a Burgba és jelentkezett a kabinetirodában.

Már 12 órakor ismét a király előtt állott és *mintegy ötven percig volt az uralkodó dolgozószobájában.*
 Időközben a 379. számú bérkoesi a Botshafertejére elébe hajtatták és gróf Cziráky, az audiencia végzetével beült ebbe a kocsiba, a mely elvitte a *külgyminiszteriumba.*

Itt egy óránál hosszabb ideig tartózkodott Cziráky. Mikor eltávozott, vele egyszerre jött le gróf Goluchowski is, a ki nek a magánfogata szintén ott várakozott a külgyminiszterium kapuja előtt. Különböző irányban hajtottak el.

A magyar urak meg azoközben vártakoztak a Bristol-fogadóban Cziráky üzenetére.

Üzenet nem érkezik.
 A megállapodás gróf Cziráky Bélával, mint a hogy ezt báró Bánffy Dezső közölte több magyar hírlapjával, ez volt: *gróf Cziráky vagy a névjegyét adja le Kossuth Ferenc részére a Bristol-fogadóban és ez azt jelenti, hogy a király egyszerűen elutasította mindazt, a mit a homo regius a koalíció vezéreivel folytatott tanácskozásában dolgában előterjesztett, vagy pedig részletesebb értesítést küld, a melyben esetleg egy újabb megbeszélés idejét tűzi ki. Lehetőleg azonban személyesen jelenik meg Kossuth-nál.*

Amde az ellenzéki vezérek hiába vártakoztak nagy türelmesen, mert Cziráky semmiféle formában se jelentkezett.
 Negyed háromkor (addig a vezérpolitikusok együtt ültek a hotel étkező termében) gróf Zichy Aladár eltávozott. A közeli Grand Hotelbe ment, a honnan a Staatsbahnofra hajtott. Kevéssel később a többi politikus is elment.

Gróf Apponyi Albert megvárta, a míg Kossuth Ferenc is kihajtat a pályaházba. A fogadó portásának a következő utasítást adta:
 — Ha gróf Cziráky Belától valami szóbeli üzenet érkezik, akkor tudassa ezt velem telefonon. Ha pedig levél jönne, úgy küldje utánam Weidlingba. Estig ott leszek, aztán pedig elutazom Budapestre!

Maga Cziráky Bécsből táviratot küldött Kossuth Ferencnek Budapestre, mely így szól:
 Igen sajnálom, hogy lekéstem arról, hogy személyes látogatásomat megtehessem.
 Mikor Kossuth Budapestre érkezett, ez a távirat már a lakásán várta.

Az udvar taktikája.
 A magyar vezérpolitikusok közt bizonyos bosszúságot kellett az a körülmény, hogy gróf Cziráky Belától elutasításukig semmiféle üzenet nem érkezett.
 Azt a magyarázatot adták a dolognak, hogy mikor Cziráky előterjesztette mai második kihallgatása alkalmával az ellenzéki

vezérek memorandumát, a király magatartása nem volt elutasító. Valószínűnek mondták, hogy az ellenzék memorandumát újabb megfontolás tárgyává teszik, de a végleges döntés előtt még megbeszélnek a dolgot Goluchowski-val, báró Beck tábornaggyal és Pitreichal, meg Gausch osztrák miniszterelnökkel, szóval mindazokkal az urakkal, akik folyton-folyvást beleszólanak a magyar ügyekbe, amiókor semmi beleszólásuk se lehetne tulajdonképpen.
 Mindenesetre feltűnő dolog volt, hogy Cziráky nem tudatott a vezérpolitikusokkal kellő időben legalább annyit, miért késik válaszában megadásával. Feltűnő volt annnyival is inkább, mert már tegnap is úgy tállták, hogy annak az etiketnek, melyhez az udvari emberek pedig olyan nagyon szigorúan szoktak ragaszkodni, nem túlságosan felett meg, hogy Cziráky nem küldött már Sopronból is értesítést az ellenzéki vezérférfiaknak érkezéséről, hanem csak késő este tudatta Kossuth Ferenczel, hogy Bécsben van.

Az is felőlő, hogy Cziráky éppen tegnap volt Bécsből, holott az udvar emberei már napok előtti magyon jól tudták, hogy a király gróf Cziráky Bélát fogja megbízni, hogy mint homo regius lépjen érintkezésbe a koalícióval. Ezzel tisztában volt Goluchowski, aminthogy általában igen precíz tudták a külgyminiszteriumban, hogy az eseményeknek a lefolyása milyen lesz.

Hogy az ellenzéki vezérek folyton kémekek voltak Kórályra, ez természetes. Lépten-nyomon kísérték őket a be-
 gök, akik közül egy-kettő mindig betolakodott Kossuth Ferenc szobájába, valahányszor a függetlenségi- és 48-as párt élnöke az újságírók csoportját fogadta, hogy információkat adjon nekik.

Tevédsé volna azt hinni, hogy Fejérváry is jó előre nem tudta, mi fog történni. Egy-
 félvalóban nem áll, hogy Fejérváry elkerülé-
 sével, vagy tudta és akartára ellenére történt a koalíció vezérének meghívása.

Fejérváry a legutóbbi audienciája után hazaérkezvén Bécsből, megüzente az akkor már kiveratott tartózkodó gróf Andrássy Gyulának, hogy túbédmagával meghívást fog kapni a királyhoz.

Történt pedig ez az üzenet ugyanaznap este, mikor félhivatalos uton megjelent a kommunike, mely elmondta, hogy ismét homo regiusnak a kiküldése van tervben és hogy a homo regius személyére nézve a király a hét végén fog dönteni.

Tudomásunk van egy beszélgetésről, mely félhivatalos közlemény dolgában báró Fejérváry Géza és egy hozzá közel álló politikus közt folyt le.

A politikus megkérdezte Fejérvárytól, hogy a kommunike az ő utasítására jelent-e meg?
 — Igen — felelt Fejérváry.
 — Hogy lehet hát, hogy a király most mégis a koalíció vezéréhez intézett meghívást? Homo regius kiküldéséről szó sincs.
 — *Majd lesz szombaton*, — mondta a miniszterelnök.
 — És ki lesz? Wekerle, Lukács, vagy Burian?
 — *Sem az egyik, sem a másik*, — válaszolt Fejérváry a kérdésre. — Olyasvalaki kap megbízást a tárgyalásokra, aki teljesen kívül áll a politikán. *Egy udvari funkcionárius.*

Ez az udvari funkcionárius: gróf Cziráky Béla, a fődvarnag.
 Tehát Fejérváry is jó előre tudta, hogy Cziráky fog deignálattani.

Hogy a magyar vezérpolitikusok bécsi audienciája eredményével nem fog járnai, azt a bécsi körök előre is tudták. De tudták a koalíció vezérei is. Jelentző e tekintetben az a nyilatkozat, melyet gróf Andrássy Gyula tett ma, amikor hazautazott a vele egy vasúti kocsin utazó hírlapírók előtt.

Az egyik újságíró megjegyezte:
 — A tegnapihoz hasonló izgalmas napot keveset eltem át.
 — *Ija, azt nem csodálom* — szölt erre Andrássy. — Az uraknak prekluzív terminusra kell dolgozniuk, munkájuk nehéz és fáradszó, sokszor bámolom azt az agtállást, amire az újságíró képes.

Azonfelül az események is felizgattak bennünket! — jegyezte meg tudósítónk. — *Mi bizony nem voltunk izgatottak. Két nap óta nagyon jól tudtuk, hogy eredményt a bécsi utunktól nem várhatunk!*

A király nem határozott.
 Este a *Bud. Tid.* című félhivatalos arról ad hírt, hogy a király elhatározását *főntartotta magának.* Az officiózus közlemény, melyben az van mondva, hogy Cziráky ma reggel érkezett Bécsbe, (holott Kossuth Ferenc már tegnap késő este kapott üzenetet Czirákytól) így szól többek közt:
 Gróf Cziráky Béla ma reggel Sopronból ideérkezett és a Hofburgba ment, a hol ő felsége délelőtt 9 órakor magánkihallgatáson fogadta. Háromnegyed 10 óra-
 kor a bankgasse-i magyar miniszterium

a kocsinak egy másik fülkéjében utaztak együtt Andrássy és Bánffy.

Mi történt Cziráky-nál?
 Tudósítónk megkérte gróf Apponyi Albertet, hogy közöljön vele részleteket a Czirákyval folytatott tanácskozásról.
 Apponyi így felelt:
 — A dolog hivatalos frésze tulajdonképpen nagyon gyorsan el volt intézve. Mi még tegnap délután memorandumban foglaltuk össze válaszukat a király abbeli kívánságára, hogy öt pontból álló programra alajjuk vállalkozunk a kormányzást. Ez a memorandum *megfelel mindannak, amit a koalíció leírta tartalmaz.* Gróf Cziráky Béla átvette ezt az iratot. Közöltük vele, hogy a király által megállapított öt programponit alapján *nemcsak azért nem vállalhatjuk a kormányzást, mert e pontok se meggyőződségekkel, sem a választóinoktól nyert megbízással nem egyeztethető össze.* hanem azért se, mert ha ezen az alapon elvállalnánk is a kormányzást — ami teljesen ki van zárva — *nem számíthatnánk arra, hogy a parlamenti többség támogasson bennünket.* Ennyiből állott gróf Cziráky Bélával való tanácskozásunk hivatalos része. Azonut azután meg beszélünk vele privátim magyarul, mint magyar emberrel, magyar politikussal, a ki különben is mindannyian régen ismerünk.

Gróf Andrássy Gyulát, a Bristol-fogadóban való tartózkodása alatt, déli 1 óra felé telefonon hívták gróf Attems Szekesfehérvárról és megkérte, hogy tájékoztassa a mai nap eseményeiről. Andrássy, aki személyesen ment a fogadóbéli interurbán telefon-állomáshoz, azt mondta:
 — Nagyon kevés az, ami történt. Irásbafogalva adtuk át válaszukat gróf Cziráky Bélának és most üzenetet várunk. Cziráky a veünk folytatott tanácskozás után elment ő felségéhez. Lehet, hogy most is ott van! Eddigél még semmi üzenetet se kaptunk.

Gróf Zichy Aladár egy hírlapírónak hozzáintézt kérdéseire, hogy miképen vélekedik a helyzetről, reméli-e még a kibontakozás létrejöttét, mosolyogva felelt:
 — Amíg egy halálos beteg lélegzik, még mindig lehet remélni, hogy valami csuda következik be és a páciens állapota hirtelen jobbra fordul. A helyzet kritikus, nagyon kritikus, de a beteg még lélegzik. Talán beáll valami csuda. Ki tudja? Optimizmussal igazán nem lehet az állapotokat nézni.

Elutaztak!
 Ámbár Kossuth Ferenc expressis verbis megmondta gróf Cziráky Bélának, hogy a koalíció vezérei lehetőleg már három órakor el akarnak utazni Bécsből, Cziráky ur csak három óra után jelent meg a Bristol-fogadóban.
 Pont negyednégy órakor keffogott hímó állott meg a Bristol-szálló előtt. Gróf Cziráky Belát hozta, a ki eljött a magyar urakhoz, hogy a király válaszáat átadja.
 Gróf Cziráky Belát a szálló bejárójánál a hotel igazgatója fogadta.
 — A magyar urakat keresem! — mondotta gróf Cziráky Béla.
 — Az urak három óra előtt mindannyian elhagyták a fogadót, kegyelmes uram és most már Budapest felé utaznak. De megbizták gróf Apponyi Albertet, a ki Weidlingba van, hogy számukra szóló mindennemű üzenetet átvegyen. Ha tehát excellenciájára parancsol valamit, akkor meltoztassék gróf Apponyihoz fordulni.

Gróf Cziráky Béla meglepetten hallgatta ezeket a kijelentéseket, aztán hirtelen megfordult és szó nélkül, zivete elhagyta a hotelt.

A tárgyalások folytatása.
 Gróf Cziráky Béla kiment a Bristol-fogadóból Weidlingba és fölkereste gróf Apponyi Albertet, aki erről a látogatásról táviratilag értesítette Kossuth Ferencet.
 Bécsi híradás szerint az osztrák fővárosban azt tartják, hogy ma délelőtt gróf Cziráky Bélával megkezdett tárgyalások nem szakadtak meg, hanem folytatni fogják azokat és pedig valószínűleg úgy, hogy gróf Cziráky Béla a király diszpozícióival Budapestre jön és érintkezésbe fog lépni a koalíció pártok vezéreivel.
 Maga Cziráky Bécsből táviratot küldött Kossuth Ferencnek Budapestre, mely így szól:
 Igen sajnálom, hogy lekéstem arról, hogy személyes látogatásomat megtehessem.
 Mikor Kossuth Budapestre érkezett, ez a távirat már a lakásán várta.

Az udvar taktikája.
 A magyar vezérpolitikusok közt bizonyos bosszúságot kellett az a körülmény, hogy gróf Cziráky Belától elutasításukig semmiféle üzenet nem érkezett.
 Azt a magyarázatot adták a dolognak, hogy mikor Cziráky előterjesztette mai második kihallgatása alkalmával az ellenzéki

vezérek memorandumát, a király magatartása nem volt elutasító. Valószínűnek mondták, hogy az ellenzék memorandumát újabb megfontolás tárgyává teszik, de a végleges döntés előtt még megbeszélnek a dolgot Goluchowski-val, báró Beck tábornaggyal és Pitreichal, meg Gausch osztrák miniszterelnökkel, szóval mindazokkal az urakkal, akik folyton-folyvást beleszólanak a magyar ügyekbe, amiókor semmi beleszólásuk se lehetne tulajdonképpen.
 Mindenesetre feltűnő dolog volt, hogy Cziráky nem tudatott a vezérpolitikusokkal kellő időben legalább annyit, miért késik válaszában megadásával. Feltűnő volt annnyival is inkább, mert már tegnap is úgy tállták, hogy annak az etiketnek, melyhez az udvari emberek pedig olyan nagyon szigorúan szoktak ragaszkodni, nem túlságosan felett meg, hogy Cziráky nem küldött már Sopronból is értesítést az ellenzéki vezérférfiaknak érkezéséről, hanem csak késő este tudatta Kossuth Ferenczel, hogy Bécsben van.

Az is felőlő, hogy Cziráky éppen tegnap volt Bécsből, holott az udvar emberei már napok előtti magyon jól tudták, hogy a király gróf Cziráky Bélát fogja megbízni, hogy mint homo regius lépjen érintkezésbe a koalícióval. Ezzel tisztában volt Goluchowski, aminthogy általában igen precíz tudták a külgyminiszteriumban, hogy az eseményeknek a lefolyása milyen lesz.

Hogy az ellenzéki vezérek folyton kémekek voltak Kórályra, ez természetes. Lépten-nyomon kísérték őket a be-
 gök, akik közül egy-kettő mindig betolakodott Kossuth Ferenc szobájába, valahányszor a függetlenségi- és 48-as párt élnöke az újságírók csoportját fogadta, hogy információkat adjon nekik.

Tevédsé volna azt hinni, hogy Fejérváry is jó előre nem tudta, mi fog történni. Egy-
 félvalóban nem áll, hogy Fejérváry elkerülé-
 sével, vagy tudta és akartára ellenére történt a koalíció vezérének meghívása.

Fejérváry a legutóbbi audienciája után hazaérkezvén Bécsből, megüzente az akkor már kiveratott tartózkodó gróf Andrássy Gyulának, hogy túbédmagával meghívást fog kapni a királyhoz.

Történt pedig ez az üzenet ugyanaznap este, mikor félhivatalos uton megjelent a kommunike, mely elmondta, hogy ismét homo regiusnak a kiküldése van tervben és hogy a homo regius személyére nézve a király a hét végén fog dönteni.

Tudomásunk van egy beszélgetésről, mely félhivatalos közlemény dolgában báró Fejérváry Géza és egy hozzá közel álló politikus közt folyt le.

A politikus megkérdezte Fejérvárytól, hogy a kommunike az ő utasítására jelent-e meg?
 — Igen — felelt Fejérváry.
 — Hogy lehet hát, hogy a király most mégis a koalíció vezéréhez intézett meghívást? Homo regius kiküldéséről szó sincs.
 — *Majd lesz szombaton*, — mondta a miniszterelnök.
 — És ki lesz? Wekerle, Lukács, vagy Burian?
 — *Sem az egyik, sem a másik*, — válaszolt Fejérváry a kérdésre. — Olyasvalaki kap megbízást a tárgyalásokra, aki teljesen kívül áll a politikán. *Egy udvari funkcionárius.*

Ez az udvari funkcionárius: gróf Cziráky Béla, a fődvarnag.
 Tehát Fejérváry is jó előre tudta, hogy Cziráky fog deignálattani.

Hogy a magyar vezérpolitikusok bécsi audienciája eredményével nem fog járnai, azt a bécsi körök előre is tudták. De tudták a koalíció vezérei is. Jelentző e tekintetben az a nyilatkozat, melyet gróf Andrássy Gyula tett ma, amikor hazautazott a vele egy vasúti kocsin utazó hírlapírók előtt.

Az egyik újságíró megjegyezte:
 — A tegnapihoz hasonló izgalmas napot keveset eltem át.
 — *Ija, azt nem csodálom* — szölt erre Andrássy. — Az uraknak prekluzív terminusra kell dolgozniuk, munkájuk nehéz és fáradszó, sokszor bámolom azt az agtállást, amire az újságíró képes.

Azonfelül az események is felizgattak bennünket! — jegyezte meg tudósítónk. — *Mi bizony nem voltunk izgatottak. Két nap óta nagyon jól tudtuk, hogy eredményt a bécsi utunktól nem várhatunk!*

A király nem határozott.
 Este a *Bud. Tid.* című félhivatalos arról ad hírt, hogy a király elhatározását *főntartotta magának.* Az officiózus közlemény, melyben az van mondva, hogy Cziráky ma reggel érkezett Bécsbe, (holott Kossuth Ferenc már tegnap késő este kapott üzenetet Czirákytól) így szól többek közt:
 Gróf Cziráky Béla ma reggel Sopronból ideérkezett és a Hofburgba ment, a hol ő felsége délelőtt 9 órakor magánkihallgatáson fogadta. Háromnegyed 10 óra-
 kor a bankgasse-i magyar miniszterium

A KI
 valami venni vagy eladni a k r ;
A KI
 állást, foglalkozást, munkát keres;
A KI
 hivatalnokot, gyarmokot, segédet, munkát, oszoldót, akar fogadni, az fogadásában az ingóságban előtérbe, ha az
EGYETÉRTÉS
 apróhirdetéseit vasti
 Az EGYETÉRTÉS
 apróhirdetéseit naponta
 az ember olvasza
 s így a legelőnyösebb akad a ki a hirdetői társaságban venni vagy eladni akarja; a ki állást vagy foglalkozást keres vagy újrat akar fogadni; a ki hivatalnokot, segédet, munkát, oszoldót, akar fogadni; a ki ingóságban az ingóságban előtérbe, ha az
EGYETÉRTÉS
 apróhirdetéseit vasti
 Az EGYETÉRTÉS
 apróhirdetéseit naponta
 az ember olvasza
 s így a legelőnyösebb akad a ki a hirdetői társaságban venni vagy eladni akarja; a ki állást vagy foglalkozást keres vagy újrat akar fogadni; a ki hivatalnokot, segédet, munkát, oszoldót, akar fogadni; a ki ingóságban az ingóságban előtérbe, ha az
EGYETÉRTÉS
 apróhirdetéseit vasti
 Az EGYETÉRTÉS
 apróhirdetéseit naponta
 az ember olvasza
 s így a legelőnyösebb akad a ki a hirdetői társaságban venni vagy eladni akarja; a ki állást vagy foglalkozást keres vagy újrat akar fogadni; a ki hivatalnokot, segédet, munkát, oszoldót, akar fogadni; a ki ingóságban az ingóságban előtérbe, ha az
EGYETÉRTÉS
 apróhirdetéseit vasti
 Az EGYETÉRTÉS
 apróhirdetéseit naponta
 az ember olvasza
 s így a legelőnyösebb akad a ki a hirdetői társaságban venni vagy eladni akarja; a ki állást vagy foglalkozást keres vagy újrat akar fogadni; a ki hivatalnokot, segédet, munkát, oszoldót, akar fogadni; a ki ingóságban az ingóságban előtérbe, ha az
EGYETÉRTÉS
 apróhirdetéseit vasti
 Az EGYETÉRTÉS
 apróhirdetéseit naponta
 az ember olvasza
 s így a legelőnyösebb akad a ki a hirdetői társaságban venni vagy eladni akarja; a ki állást vagy foglalkozást keres vagy újrat akar fogadni; a ki hivatalnokot, segédet, munkát, oszoldót, akar fogadni; a ki ingóságban az ingóságban előtérbe, ha az
EGYETÉRTÉS
 apróhirdetéseit vasti
 Az EGYETÉRTÉS
 apróhirdetéseit naponta
 az ember olvasza
 s így a legelőnyösebb akad a ki a hirdetői társaságban venni vagy eladni akarja; a ki állást vagy foglalkozást keres vagy újrat akar fogadni; a ki hivatalnokot, segédet, munkát, oszoldót, akar fogadni; a ki ingóságban az ingóságban előtérbe, ha az
EGYETÉRTÉS
 apróhirdetéseit vasti
 Az EGYETÉRTÉS
 apróhirdetéseit naponta
 az ember olvasza
 s így a legelőnyösebb akad a ki a hirdetői társaságban venni vagy eladni akarja; a ki állást vagy foglalkozást keres vagy újrat akar fogadni; a ki hivatalnokot, segédet, munkát, oszoldót, akar fogadni; a ki ingóságban az ingóságban előtérbe, ha az
EGYETÉRTÉS
 apróhirdetéseit vasti
 Az EGYETÉRTÉS
 apróhirdetéseit naponta
 az ember olvasza
 s így a legelőnyösebb akad a ki a hirdetői társaságban venni vagy eladni akarja; a ki állást vagy foglalkozást keres vagy újrat akar fogadni; a ki hivatalnokot, segédet, munkát, oszoldót, akar fogadni; a ki ingóságban az ingóságban előtérbe, ha az
EGYETÉRTÉS
 apróhirdetéseit vasti
 Az EGYETÉRTÉS
 apróhirdetéseit naponta
 az ember olvasza
 s így a legelőnyösebb akad a ki a hirdetői társaságban venni vagy eladni akarja; a ki állást vagy foglalkozást keres vagy újrat akar fogadni; a ki hivatalnokot, segédet, munkát, oszoldót, akar fogadni; a ki ingóságban az ingóságban előtérbe, ha az
EGYETÉRTÉS
 apróhirdetéseit vasti
 Az EGYETÉRTÉS
 apróhirdetéseit naponta
 az ember olvasza
 s így a legelőnyösebb akad a ki a hirdetői társaságban venni vagy eladni akarja; a ki állást vagy foglalkozást keres vagy újrat akar fogadni; a ki hivatalnokot, segédet, munkát, oszoldót, akar fogadni; a ki ingóságban az ingóságban előtérbe, ha az
EGYETÉRTÉS
 apróhirdetéseit vasti
 Az EGYETÉRTÉS
 apróhirdetéseit naponta
 az ember olvasza
 s így a legelőnyösebb akad a ki a hirdetői társaságban venni vagy eladni akarja; a ki állást vagy foglalkozást keres vagy újrat akar fogadni; a ki hivatalnokot, segédet, munkát, oszoldót, akar fogadni; a ki ingóságban az ingóságban előtérbe, ha az
EGYETÉRTÉS
 apróhirdetéseit vasti
 Az EGYETÉRTÉS
 apróhirdetéseit naponta
 az ember olvasza
 s így a legelőnyösebb akad a ki a hirdetői társaságban venni vagy eladni akarja; a ki állást vagy foglalkozást keres vagy újrat akar fogadni; a ki hivatalnokot, segédet, munkát, oszoldót, akar fogadni; a ki ingóságban az ingóságban előtérbe, ha az
EGYETÉRTÉS
 apróhirdetéseit vasti
 Az EGYETÉRTÉS
 apróhirdetéseit naponta
 az ember olvasza
 s így a legelőnyösebb akad a ki a hirdetői társaságban venni vagy eladni akarja; a ki állást vagy foglalkozást keres vagy újrat akar fogadni; a ki hivatalnokot, segédet, munkát, oszoldót, akar fogadni; a ki ingóságban az ingóságban előtérbe, ha az
EGYETÉRTÉS
 apróhirdetéseit vasti
 Az EGYETÉRTÉS
 apróhirdetéseit naponta
 az ember olvasza
 s így a legelőnyösebb akad a ki a hirdetői társaságban venni vagy eladni akarja; a ki állást vagy foglalkozást keres vagy újrat akar fogadni; a ki hivatalnokot, segédet, munkát, oszoldót, akar fogadni; a ki ingóságban az ingóságban előtérbe, ha az
EGYETÉRTÉS
 apróhirdetéseit vasti
 Az EGYET

épületében volt gróf Cziráky a hol pontban 10 órakor, a megállapított időben, megjelent Kossuth Ferenc, gróf Apponyi Albert, gróf Andrássy Gyula, báró Bánffy Dezso és gróf Zichy Aladár is, a kikből gróf Cziráky Béla meghívására a következők vezéreinek a király tegnap előadott feltételeire tett észrevételeit.

1 magyar ellenzék vezérei ez alkalommal kimerítően kifejtették a király programjára vonatkozó álláspontjukat. A beszélgetés, amely az ő felsége személye körüli miniszteriumban, volt, fél 12 óráig tartott, a mikor a koalíció képviselői visszatértek a Bristol-szállóba.

Gróf Cziráky Belát délután fél 1 órakor ő felsége újabb magánkonzultatión fogadta, amelyen a homo regius jelen-tést tett a déleltői eszmecseréről. **Ő felsége tartotta magát a további elhatározásáig.**

Tüntetés a vezérek mellett.

Az egész nemzet érzelmét tolmácsolta az az imponzans fogadtatás, amelyben a főváros polgársága részesítette ma este a Bécsből hazatérő vezéreket. Rögtönzött volt ez a tüntetés, tegnapról mára határozott el és hogy mégis olyan megkapón imponzans alakult: mutatja a legjobban, hogy milyen súlyosan érzi minden magyar ember azt a brutális bánásmódot, amelyben a nemzetet a bécsi udvar részesítette. Rendkívül ünnepélyes alkalmak adtak csak eddig módot arra, hogy ilyen igazán szép közönség gyűljön össze. Most a hazafias elkés-zettség szívesen látta a főváros lakos-ságát, amely készséggel engedett a hívó szavaknak.

Ünnepi ruhába öltözött polgárság, lelkes honleányok és az egyetemi ifjuság szállotta meg ma este a nyugati pályaudvart és környékét, hogy a hazatérő vezéreket ama szent eszmékhez való ragaszkodásról biz-tositva, amelyeknek ok a zászlóvivői.

Az imponzans tüntetésről a következőkben számolunk be:

Tegnap este és ma reggel, amikor köztü-domásu lett, hogy a szövetségi ellenzék vezérei ma este hét órakor a nyugati pályaudvaron Budapestre érkeznek, a főváros polgárságának és egyetemi ifjuságának körében mozgalom indítottak, hogy a hazatérő vezérek tüntető fogadtatásban részesítsék. A kezdeményezést mindenféle nagy tesszesszel fogadták.

Ma este felé a város minden részéből özön-ölt a hazafias polgárság a pályaudvar környékére, a hol ékkor már az egye-temi ifjuság is gyülekezni kezdett. Rövid idő alatt mintegy tízezer ember állotta körül a nyugati pályaudvart, amelynek érke-zési oldalán a peront is egészen megtölt-ötötte az ünnepi ruhába öltözött közönség. Nagy számmal vonult ki a rendőrség is.

A peronon megjelentek a vezérek fogadtatására *Ishy Kálmán, Polónyi Géza, Bartha Miklós, Ráth Endre, Molnár Jenő, Szamegy Vilmos, Ferdinándy Béla, báró Kaas Ivor, Vasszonyi Vilmos, Horváth József és Somogyi Aladár* országgyűlési képviselői is, a kiket a közönség lelkes eljen-zéssel üdvözölt. A várakozás ideje alatt a tüntető tömeg, a melynek sorában igen sok elegáns hölgy is volt, hazafias dalokat éne-kelt, a színeket között pedig a koalíciózt és a vezéreket élenezte.

Hat percznyi késéssel érkezett meg a bécsi gyorsvonat. A mikor a pályaudvar bejárataánál felútt a vonat vörös lámpája, egyszeres fölzugott a Kossuth-nóta fölséges dallama, a melyet az egész közönség levert kalappal énekel. Ennek az ütemei mellett rogtott be a vezérek vonata a pályaud-varra. A mikor a vonat megállott az első-osztályú kocsi ablakában először gróf *An-drássy Gyulát* pillantotta meg a tömeg.

Eljen gróf Andrássy Gyula! — züggött fel az üdvözlet, amely aztán megismétlődött, amikor báró *Bánffy Dezső* és gróf *Zichy Aladár* is megjelentek a vasúti kocsi aj-tában.

Kossuth Ferenc a vasúti kocsinak más-ik szakaszában ült titkárával és a kocsinak ellenzék végén levő ajtó felé tartott. A pályaudvar hatalmas üvegfalai szinte meg-rengtek attól az egetverő éneztéstől, a mely akkor tört ki, amikor **Kossuth** Fe-rencz imponáló alakja felútt a kocsi lép-csójén.

Eljen **Kossuth** Ferenc!
— Eljen a koalíció!
— Eljenek a vezérek!
— Le a vén trólikkal, a hülye generá-lisokkal!
— Le a bécsi gazemberekkel!

Perczekig tartott, amig a zügó vihar el-ült és *Kacsányi Géza* tanár a főváros polgárságának nevében üdvözölhette a haza-zárkezett vezéreket.

Az után a megalázás után — mondá a szónok — a melyben a nemzet vezérei részesültek Bécsben, megjelent itt a főváros független polgársága, hogy az egész nemzet érzelmének tolmácsaként hálát és kö-zszönetet mondjon azoknak, a kik nem en-gedték, hogy a bécsi kamarilla armányko-dása megdöntse a magyar alkotmány év-zredés bástyáját. A nemzet bizik vezérei-ben és ennek a bizalomnak a kifejezése az a rögtönzött tüntetés. A nemzet szírárdan ki fog tartani a zászló alatt, a melyre *Ma-gyarország függetlensége* van felírvva és ha másképpen nem lehet, ha elérkezik annak a szükséges, talpra fog állani, ép úgy, mint nagynevű elnökök édesatyja idejében, a mikor csatasorba szállította a népet az a dal: *Kossuth* Lajos azt izente...

... És az az imponzans tömeg, a mely földélen föl hallgatta a lelkes hangú üd-
vözlést, belevágott a dalba és élénkelte-meg egyszer a *Kossuth*-nótát, a mely után perczekig tartó énekezés tört ki.

— Ezután *Viola* műgyetemi hallgató az egyetemi ifjuság nevében mondott rövid üdvözítő beszédet, amelyben fogadalmat tett, hogy az ifjuság sohasem fogja elle-gelni a márcziusi ifjuság díeső példáját és az első hívó szóra követni is fogja azt.

Kossuth Ferenc mondott ezután köszö-netet a valóban lelkes fogadtatásért.

— Jól esik nekünk — így kezdte beszé-dét — hogy azután a megalázás után, amelyet Bécsben el kellett tűrnünk, idehaza bizalmat szavaznak azoknak a vezéreknél, akik csak kötelességüket teljesítették. Mert mi csak azt tettük, ami kötelességünk volt, azért pedig nem jár sem köszönet, sem elismerés. A tegnapi eset csak egy mozza-nat volt. Semmi más. Mi megállunk helyünkön és nem tőrjünk, hogy a magyar nemzet alkotmányán sorba jéssétek. Bécsben kényszerzubonyt akarnak Magyaror-szág testére huzni, hogy ezzel korlátoz-zák Magyarország önállóságát és gazdasági fejlődését. Bécsben ki akarják tépni szí-vünkből a hazaszeretetet és a magyar nyelv iránti lelkesedést. Meddő erőlködés ez. Mind-addig, a mig a lelkesedés a szívünkben me-lelyen buzog, mindaddig, a mig a nemzeti akarat él, küzdeni fogunk Magyarország önállóságáért és bizva reméljük, hogy ki is küzdjük azt!

— Eljen **Kossuth!** Eljenek a vezérek! — volt a válasz és a folytonosan meg-megújuló óvázói közepette indultak meg a vézérek a kijárat felé. A rettenetes tolongá-sban alig tudtak utat nyitni előttek és csak nagyon lassan, lépésről-lepésre haladva értek a várócsarnokba. A várócsarnok ajtajában elegáns hölgyek állottak, a kik a hazatér-zett vezérek mindegyikének egy-egy virá-g-csokrot nyújtották át. A kedves látványt a közönség zúzó élenezéssel fogadta.

— Eljen **Kossuth!** Eljenek a vezérek! — volt a válasz és a folytonosan meg-megújuló óvázói közepette indultak meg a vézérek a kijárat felé. A rettenetes tolongá-sban alig tudtak utat nyitni előttek és csak nagyon lassan, lépésről-lepésre haladva értek a várócsarnokba. A várócsarnok ajtajában elegáns hölgyek állottak, a kik a hazatér-zett vezérek mindegyikének egy-egy virá-g-csokrot nyújtották át. A kedves látványt a közönség zúzó élenezéssel fogadta.

Végre eljutottak a kocsiig. Gróf *Zichy Aladár* egyenesen hazahajtott, báró *Bánffy és gróf Andrássy* egy kocsiába ülve a Mar-githidra át Budára hajtottak, míg **Kossuth** Ferenc *Polónyi Gézával* és *Palffy* Sándor titkárral a függetlenségi pártkörihez hajta-tott. A fogadásra megjelent képviselők hosszú kocsiokban ültek. Valóságos diadalmat volt ez az ut. Tízezrekre rugó tömeg hullámzott a pályaudvar körül, amely köruton végigkísérté **Kossuth** ot. Az egész uton énekeltek a **Kossuth**-nótát, a *Himnusz* és a *Szózatot*, közbe-közbe pedig **Kossuth** os a vezéreket és a koalíciózt élenezték.

Közben néhány szociálista ellentüntetést próbált, de nagyon porul jártak. A közönség alaposan elverte őket. Nem is zavarta többé senki a méltóságjeljes tüntetést.

A függetlenségi párt előtt a tömeg meg-állott és szűnni nem akaró óvázókban részesítette **Kossuth** ot és pártját. A párt körhelyiségének erkélyén végre ismét meg-jelnt **Kossuth** Ferenc, hogy köszönetet mondjon meg egyszer a várátlan ünnep-lésért.

— Azt gondolják Bécsben, — mondá **Kossuth** — hogy a magyart erőszakkal lehet kormá-nyozni, hogy visszafoglalják a nemzet jog-osság követelményét. Ez azonban nem fog sikerülni, mert minél inkább askálódnak bécsi ellenfeleink, annál biztosabban fejlök-dik a magyar nép ösztörettel ereje. Hiszen a függetlenségi pártot éppen ellenfeleink nö-veltek nagygyá. Nincs már távol az az idő, közel vagyunk ahhoz, hogy csak egy párt lesz széles e hazában a nemzeti jogokért küzdő s azokat védő függetlenségi párt. Eppen ezért ne sajnáljuk, ha ellenfeleink velünk szemben botlások-követnek el, mert ezek a botlások ami erősbödésünket szolgálják, mi azonban álljunk meg szírárdan jogaink mellett, mert e jogok nem emberi alkotások, maga a ter-mészet elült azokat szívünkbe. Jól esik látnom ugy nekem, mint társaimnak a lel-kesedés ez imponzans megnyilatkozását és ha nem csüggedünk el Bécsben, itthon még kevésbé fogunk elsüggenni, nincs okunk rá, mert hiszen erőt biztosít a főváros polgár-ságának velünk szemben nyilvánított tőrhet-len bízalma. Kérem, hogy nyugodtan visel-jék el a csapásokat, melyek meg a jövőben is éri fognak bennünket, mi mindig résen leszünk, hogy megvédjük jogainkat s min-dig örököni fogunk a hazánál felett.

Majd minden mondatát viharos éljen-zés fogadta, beszéde végén pedig tomboló lel-kesedéssel ünnepelte a közönség **Kossuth** ot. Ezután még *Polónyi Géza* tartott be-zszédét:

— A koronás király meghívására vezé-reink idegen földre mentek, hogy békes kibontakozást létesítsenek a nemzet és a király között. Keserűen csalódtunk. De a csalódás dacára a főváros polgársága ün-nepélyes tanujelét adta annak, hogy tör-ténjék bármi, vezérei iránt tőrhetlen bizal-mal viseltetik. Tanujelét adta annak, hogy a magyar nemzet nem ismer királyi parancsot, melynek föltételül engedelmes-kedni tartozik és az ősi alkotmány érte-lében tántoríthatatlanul bizik abban, hogy a nemzeti akarat érvényesülni fog, mert érvényesülnie kell. Birodalmi eszmék támog-aására a magyar nép nem hajlandó és nem lesz a jövőben sem. A nemzet királyával együt-tesen intézi ügyeit, abba a bécsi hatalomnak semmiféle beleszóása nincs. Kérjük a ma-gyarok istenét, hogy világosítsa fel a gonosz tanácsadók által félrevezetett királyt. De ha a gondviselés másként hozza, mi méltók leszünk őseinkhez és meg fogjuk védeni alkotmányunkat, ha kell életünk árán is. A nemzetnek e nagy harcban vezérekre van szüksége, ők, a mi vezéreink érkeztek meg most, Isten hozta őket közénk. Mi fogadalmat teszünk arra, hogy mig ők hűek lesznek az alkotmányhoz, pedig azok lesz-nek, követjük őket s megvédjük életünkkel, vérünkkel szabadságunkat, függetlenségünket.

Még egyszer fölzúgott az éljenzés és azután a tüntető tömeg a **Kossuth**-nótát éne-kelve, lassan és példás rendben szétszólt.

Apponyi utazása.

Bécsből táviratozzák, hogy gróf **Apponyi** Albert ma este tíz órakor elutazott Buda-pestre.

Tanácskozás a Nemzeti Kaszinóban.

Báró *Bánffy Dezső*, gróf *Andrássy Gyula* és gróf *Zichy Aladár* ma este, Budapestre való megérkezésük után, érkekezletre jöttek össze a Nemzeti Kaszinóban, hogy mint ez ideig 67-es alapon álló pártvezérek meg-állapítsák további magatartásukat a jelenlegi válságos helyzettel szemben.

Mi lesz?

Kossuth Ferenc, mint a hogy már megirtuk, még Bécsből intézkedett tegnap, hogy a szövetségi ellenzék vezérbizottsága hoinap, hétfőn, délelőtt fél 11 órára hívás-sék egybe.

Az érkekezleten jelen lesz mind az öt vezérpolitikus. Gróf **Apponyi** Albert is Buda-pestre érkezik reggelre, hogy a tanácsko-zásban résztvegyen.

A vezérpolitikusok be fognak számolni bécsi utunkról, de értesüléink szerint ez alkalommal részletesen megbeszélük, hogy milyen legyen a koalíció további magatartása és olyan **manifesztációzt készítene-k elő, mely méltó válasza lesz a Bécsben történetekre.**

Ha gróf *Czirák Béla* tovább is tárgyalni akar a koalícióval, úgy Budapestre kell el-jőnnie, mert az **ellenzék vezérlelkak arra vannak elhatározza, hogy újabb bécsi meghívásnak nem engednek.**

Hogy a helyzetet most miként alakul, az tisztára kiszámíthatatlan. Az bizonyos, hogy az **udvarnal teljes határozatlanság uralkodik** és azok a kombinációk, melyek egy újabb *Khunen-Hédervary* kabinetről, az országgyűlés feloszlásáról, erőszakos rendszabályokról szólnak, teljesen ellenőrizhetet-lenek. Beszélük, hogy az országgyűlés fel-oszlását esetén a király nem is rendel el az új választásokat, hanem parlament nél-küli kormányzatot, amig lehet, de ez a hír is csak kombinációz.

Az bizonyos, hogy egyelőre a *Feljváry*-kabinet marad és még mindig a legtöbb hittel érdemi az a hír, hogy a *Feljváry*-kormány rekonstrukciója követezik be. Értésüléink szerint a tegnapi és ma bécsi elismeré hatása alatt a **szabadelvű pártból ismét ki fog lépni több képvé-selő**, hogy az ellenzékhez csatlakozzék.

A jövőbeli események dolgában állítólag már csak napok kérdése, hogy *Khunen-Hédervary* mint miniszterelnök jón Budapestre. Hogy a mostani kabinetből kik maradnak meg, azt egyelőre tudni nem lehet.

Más oldalról nyert információink szerint, a bécsi kamarilla gróf *Zichy*, a nép-párt vezérét mézesmadzagból szót halóba akarták csalgatni újra Bécsbe, hogy ha csak lehet, rábízják Magyarország sorsát, perze a kamarilla direktívája szerint. Azt akarják, hogy *Zichy* az ő nagy és tekin-télyes befolyásával hasson a magyar római katolikus püspökökre, hogy a lelkipászto-rol, a plébánosok által hassanak a népre, a katolikus választopolgárokra, hogy egy újabb választások esetén megbontani segís-sék a koalíciózt. A terv az, hogy a király a napokban kibálgatásra hívja meg *Zichy* grófot és megkínálja őt a kormány alakításával.

Két beszámoló.

A bécsi eseményekkel foglalkozott ma be-zszédében a parlament két tagja.

Pap Zoltán országgyűlési képviselő, la-punk főszerkesztője *Tiszalókán*, kerülete központján mondott ma beszámoló-beszédet öriási néptömeg jelenlétében. A beszéd, mely részletesen ismertetle a politikai helyzet, öriási hatást kellet. *Mikor Pap Zoltán* a Bécsben történeteket ismertette, a legna-gyobb felháborodás kifakadásai hallatszo-tak. A lelkes néptömeg a templom előtt **esküvel fogadta meg, hogy az alkot-mány védelmében, ha kell, vérel is kitart.**

Dr. Kmetz Károly Esztergom város or-szággyűlési képviselő, az *Egyetértés* kiváló főmunkatársa, mint Esztergomból jelentik, va-sárnap délelőtt 10 órakor érkezett oda. Már az indóháznál is nagy tömeg választó fo-gadta s folytonos éljenzését kísérve a lakó-ság sorfala között a párt zászló alatt vonult be a városba. Délelőtt 11 órakor ezrek sokasága töltötte meg a terjedel-mes Szechenyi-teret, hová a terjedel-mes küldöttség elén érkeztek s nagy lelkesedéssel fogadták. Elsőnek *Brzcsky* pártelnök szólat fel, üdvözölve a képviselőt. *Dr. Kmetz* képviselő lépett ezután a nemzetiszíni szószeke s mintegy másfél órai remek beszédben fejtette a mai politikai helyzetét. Mindenekelőtt éles kritika tárgyává tette a koalíció vezéreinek méltal-an fogadtatását Bécsben. Majd ráért a szabadelvű párt viselkedésére, mely még mindig támpontot nyújt a hatalomnak az ország elleni erőszakokdásokra, melyet eltilt és megbélyegzendőnek tart. Végül foglalkozik a nemzetközi szociálistákkal és ama reményét fejezi ki, hogy a józan ész és a magyar gyomor ezt a külföldről be-plántált bolondbögnyt be nem veszi és hogy ezt a mérges növényt, mint a gyomot ki kell a földből irtani. A képviselő azzal végezte zajos éljenzések által fölfont megszakított beszédét, hogy ha Bécsben a békülő nemzetet így fogadják, ne szá-mítsanak arra, hogy elfoglalt állá-sponjtól csak egy lépésnyire is el fog térni és jogait, alkotmányát a törvénynei kezében nyugodt öntudattal és híben elszánt-sággal bármely hatalommal szemben mind-enkor megfogja védelmezni. A szűnni nem akaró lelkes és hosszas éljenzés után meg *Zilinsky* országgyűlési képviselő részletesen vázolta a Bécsben történeteket.

Végül *Busvenitz* képezdei igazgató me-leg szavakban köszöntö meg *Kmetz* kép-viselőnek beszámolóját és a választók bi-zalmáról és ragaszkodásáról biztosította. Ebédre a képviselőket és vendégeket a ké-pezetig igazgató látta szívesen háznál, este pedig a nagyvendégloben lakoma zárta be az ünnepséget. A hangulat a városban lelkes és élszánt.

A bécsi hangulat.

Az újságírókkel beszélgetvén ma délelőt, gróf **Apponyi** Albert megjegyezte:

— A bécsi lapokból épenséggel nem tudom kiolvani azt, hogy it az osztrák fővárosban gondolkozó fejű emberek helyeslik azt, a mi történik!

A gondolkozó fejű emberek bizonyára nem helyeslik. De egyébként a válság az, hogy Bécsben ékten magaryüélet uralkodik és azokat, a kik nyilvános helyen, vagy az utczán magyarul beszélnek, nemcsak hogy nagyon végignézik tekintetükkel a »Motschadl«-ek, hanem gnyonos megjegyzéseket is tesznek rájuk a hájfejű osztrákok.

A bécsi egyébként nem igen szokott politikáitni, de most a kétélvázakban és vendéglobben egyé-
ből se beszélnek, mint politikárol. *Luiger* népe nagyon meg van elégedve a császárjával és teg-nap délután, mikor a bécsi estilapok hírd adták az öt pontot, sokféle hallatszott:

— Recht hat der Kaiser! (Igaz van császár-nak!)

A Bécsben élő magyarok helyzete épenséggel nem kellemes mostanában. Összeszólalkozá-sok, polozkodások vannak napirenden tegnap óta.

A Stadt egyes éjjeli kávéházában egy népszerű énekes produkálta magát:

Kicsi, pupos emberke, akinek »Ungrad« (görbe) a csufneve és aki arról nevezetes, hogy holmi bécsi gassenhaurekre tagadhatalanul nagy ügyességgel rögtönöz verseket. Tegnap este Un-grad már az audienciáról énekelte:

Aus Ungarn san fünf Herrn kumma,
Na i denk' mir's d' than bramma,
Alle funf san's in 'u Burg emi
Hab'n g'hoif't s' kriegs was, ja freil!
Was si d'ó jézt nur alles ammassen!
Aber g'kriegt hab'n s' nix als lange Nasen.
Ez az ékes bécsi dialektusban élénkelte rög-tönöz magyartul ezt jelenti:

Magyarokból jött el öt ur,
Képelem, hogy morrog, dul-full!
S bement a Burg udvarába
Perze anyi mindent várva.
Bennek mi minden nem forot —
De nem kaptak — csak nagy orrot.
A publikum lelkesen tapsolt. Tetszett nekik, hogy Ungrad ur kifigurázta a magyarokat. Mikor tegnap déiben egyegyed tizenketőkor a bécsi felvilágos Telegraphen Correspondenz Bureau, a külügyminiszter utasítására kiadta az öt pontot (ez a kiadás nyomtatásban) jelent meg néhány perczelt az audiencia után) a nyomat-alan mentőjét és kardját fogva beszél az alant-álló közönséghez. A szobor talapatánál hatalmas köroszlan vonja magára a figyelmet, a mely karmaival szelépetl lénczot tart. A szobor elő-
állításá harmonizezer koronába került. Majd *Illés* Béltint elszavalta saját szerzeményű ódáját, mire a dalárda kurucz nótákat adott elő, a mit Nagy Károly ref. lelkész városi képvé-selő beszéde követett. Ezután *Kállós Ele* szós-zámírvész néhány szó kíséretében átadta a szobrot *Farkas József* polgármesternek, a ki azt a város nevében átvette és megígerte, hogy a meddig *Kállós* csak egy magyar él, a **Kossuth**-szobrot mindig gondozni fogják.

A leleplezési ünnepély a dalárda éneklével ért véget, a mire megkerdük a koszoruk elhelye-zését. Az első koszorut *Jash Gyula* tette le a képvé-selőház nevében a következő beszéd kíséretében: — A képviselőház nevében koszorút helyeznek nagy, díes hazámfa ércszobrára. Hirdesse az ércszobor az idők végezetéig, hogy a hazáért és a haza boldogságáért, a szabadságért, jogainkért, alkotmányunkért élünk, halunk kell. (Lelekes éjenzés.) Kövessük *Kossuth* Lajos nagy, díes nemese példáját és a haza fényre derül.

Budapest, szeptember 24.

Buza Barna programbeszéde. Az izgal-mos politikai viszonyok közt legfontosabb esemény-zsámiba megy a függetlenségi és 48-as párt ma; manifesztációja, mely Sátoraljuhelyen Buza Barna programbeszédétársa alkalmából ment vége. Az országos függetlenségi és 48-as pár-szamos kiváló tagja jelent meg ez alkalommal Sátoraljuhelyen s a bologközi polgárok előtt elhangzott beszédek csak úgy izzottak a nemzet ellen intézett támadás elleni tiltakozástól. A köz-pontból leutaztak erre az alkalomra *Eötvös Károly, Benedek János, Olay Lajos, Bernáth Béla, Meczer Béla, Kun Árpád, Mezőssy Béla, Szász József, Farkasházy Zsigmond* és *Kelemen Samu* orsz. képviselők. Déli 12 óra után érkeztek meg a budapestiek, kiket a vonatnál id. *Melezer Gyula* üdvözölt a díszidensek nevében, a mire *Bernáth Béla* válaszolt. Majd a pályaudvar előtti térségben, hol ezer meg ezer ember élenezte a képviselőket, kikhez a szemlémgyei függetlenségi és 48-as párt elnöke, *Pekary Gyula* intézett üdvözölő beszédet, mire a képviselők nevében *Benedek János* válaszolt. Délután három órakor a **Kossuth**-térre tartotta meg Buza Barna program-beszédét, melyet a nép belátatlan sokasága lel-kes hangulatban halgatott végig. Nagy lelkesedést kellett a képviselők felszólalása is, különösen *Eötvös Károly*-é; mindannyian hangsúlyozták az egyetértés és öszetartás szükségét, melyet a hatalom erőszakával szemben kell a nemzetnek tanusitania. A Rákócziak és *Kossuth* vezérjéje lángoló lelkesedéssel küzd a nemzet elvitáztat-hatlan jójai mellett s Buza Barnát egyhangu-gy fogja újra megválasztani a sátoraljuhelyi ke-rület. A pálygyűlésről és az ebédről, mely utób-bin

számos pohárköszöntő hangzott el, üdvözölő táviratot küldtek a maki **Kossuth**-szobor leleplezési ünnepélyre.

A maki **Kossuth-szobor.**

— **Távirati tudósítás.** —

Szép és lélekelmélő ünnepség keretében leplezték le ma Mako főtéren **Kossuth** Lajos szobrát. Sok, sok ezer ember állta körül az ércemléket, amint lezuholt róla a lepel.

A város már tegnap lobogódszít öltött. A környékről érkező küldöttségeket, testüle-
ket és képviselőket hatalmas óvázióban ré-szesítette az alföld színmagyar népe.

Ma reggel negyvennyoloz taracklövés je-lezte az ünnepély kezdetét.

A küldöttségek és testületek hét órakor gyülekeztek a Városházán. Nyoloz órakor a református templomban ünneri istentisz-télet volt.

A díszkögyűlés.

A díszkögyűlés kilencz órakor kezdődött a városaházán.

Az elnöki emelvényen *Jash Gyula* képviselő-házi elnök, *Meskö* Sándor főispán, *Hervay István* alispán és *Farkas József* polgármester ültek. Kö-rülöttük a jelenlevő képviselők, *Hentaller* Lajos, *Illés* Béltint, *Varga Károly*, *Horváth Gyula*, *Endrey Gyula*, *Leszky Gyula*, *Markos Gyula*, *Gaal* Sándor, *Nagy* Sándor, *Gáányi* Sándor, *Szap-panos István*, *Achim* András, *Lengyel* Zoltán, *Sebes* Dénes, *Fernbach* János, *Laehe* Hugó, *Eitner* Zsigmond, *Hammersberg* László, *Egy* Béla, *Kállay* Lipót, *Véher* István, *Náway* József, *Putnoky* Mór foglalt helyet.

Farkas József polgármester a vendégek üd-
vözlésével nyitotta meg a díszkögyűlést.

Emlékénepp megírtására jöttünk össze —
ugy mond — és **Kossuth** Lajos halhatatlan szelle-mének szenteli Mako városa a mai napot és ez-zel megmutatja, hogy a magyar nemzet nagyjai iránt kegyelettel viseltetik, elsősorban pedig **Kossuth** Lajos emléke iránt.

Ezután felolvasta **Kossuth** Ferencnek Bécs-ből érkezett táviratát.

Kossuth Ferencnek üdvözölő táviratot küldöttek Bécsbe, majd *Farkas József* polgármester elmon-dotta a szobor történetét.

Ezzel a díszkögyűlés véget ért.

A szobor leleplezése.

Ezután az ünnepelő közönség a szoborhoz vo-nult, a hol a maki dalárda *Pap Zoltán* »Kossuth-Himnusz«-ának élénklésével nyitotta meg az ünnepélyt.

Utána *Ábrányi* Emil előadta ez alkalomra írt nagyhatású költeményét, mely után a dalárda a *Szózatot* énekelte. Ezt dr. *Dosa* Samuel megyei főügyész beszéde követte. Beszéde folyamán le-hullott a lepel a szoborról, a mely *Kállós* Ede kiváló alkotása. **Kossuth** ot abban a pillanatban ábrázolja, a mint jobb kezét szívére teszi, bal-jában mentőjét és kardját fogva beszél az alant-álló közönséghez. A szobor talapatánál hatalmas köroszlan vonja magára a figyelmet, a mely karmaival szelépetl lénczot tart. A szobor elő-
állításá harmonizezer koronába került. Majd *Illés* Béltint elszavalta saját szerzeményű ódáját, mire a dalárda kurucz nótákat adott elő, a mit Nagy Károly ref. lelkész városi képvé-selő beszéde követett. Ezután *Kállós Ele* szós-zámírvész néhány szó kíséretében átadta a szobrot *Farkas József* polgármesternek, a ki azt a város nevében átvette és megígerte, hogy a meddig *Kállós* csak egy magyar él, a **Kossuth**-szobrot mindig gondozni fogják.

A leleplezési ünnepély a dalárda éneklével ért véget, a mire megkerdük a koszoruk elhelye-zését. Az első koszorut *Jash Gyula* tette le a képvé-selőház nevében a következő beszéd kíséretében: — A képviselőház nevében koszorút helyeznek nagy, díes hazámfa ércszobrára. Hirdesse az ércszobor az idők végezetéig, hogy a hazáért és a haza boldogságáért, a szabadságért, jogainkért, alkotmányunkért élünk, halunk kell. (Lelekes éjenzés.) Kövessük *Kossuth* Lajos nagy, díes nemese példáját és a haza fényre derül.

Koszorut tettek a szoborra: *Csanád* vármegye, *Arad* vármegye, *Szeged* városa, *Hódmezővásárhely*, a szegedi függetlenségi párt, *Szentes* városa, a 48-as honvédek, a maki, aradi és a szegedi hölgyek és meg sokan.

Délben egy órakor ötszáz terítékű bankett volt, a melyen a meg-megújuló halljuk *Jash Gyulát* kiáltásra *J*

el, üdvözölő társaságban leleplezési

szobor.

...keretében Kossuth Lajos... állta körül az róla a lepel... díszített öltöt. A... ovációban ré... taracklós je...

szobor.

...Gyula képviselő... Hervey István... mester útlek. Kö... Hentler Lajos, Horváth Gyula, Markos Gyula, Nyi Sándor, Szap... Lengyel Zoltán, Laehne Hugó, ... László, Egy... Návay József,

szobor.

...vendégek üd... gyűlést. ... tük össze — alhatatlan szelle... napot és ez... nemzet nagyjai... sorban pedig...

szobor.

...szoborhoz vo... a Pap Zoltán... lésével nyitotta... ez alkalomra írt... tón a dalára é... Sámuel megyei... de folyamán le... Kallós Ede... a pillanatban... ére teszi, halá... beszél az alant... apzatánál hatal... gyelmet, a mely... A szobor elő... került. Majd... zeményü ódjait, ... kát adott elő, ... a városi képv... állós Ede szob... ében átadta a... sternenk, a ki az... gerte, hogy a... el, a Kossuth...

szobor.

...szoborok él... ztek elhelyez... a tette le a ké... zed kísérletben: osztorú helyszek... ra. Hurdese az... a háziért zabadságról, jo... k, halnunk kell... suth Lajos nagy... fényre derül... anád vármegye... Hódmezővásár... niumium tanuló, ... ntes város, a... és a szegedi...

szobor.

...szoborok él... ztek elhelyez... a tette le a ké... zed kísérletben: osztorú helyszek... ra. Hurdese az... a háziért zabadságról, jo... k, halnunk kell... suth Lajos nagy... fényre derül... anád vármegye... Hódmezővásár... niumium tanuló, ... ntes város, a... és a szegedi...

szobor.

...szoborok él... ztek elhelyez... a tette le a ké... zed kísérletben: osztorú helyszek... ra. Hurdese az... a háziért zabadságról, jo... k, halnunk kell... suth Lajos nagy... fényre derül... anád vármegye... Hódmezővásár... niumium tanuló, ... ntes város, a... és a szegedi...

szobor.

...szoborok él... ztek elhelyez... a tette le a ké... zed kísérletben: osztorú helyszek... ra. Hurdese az... a háziért zabadságról, jo... k, halnunk kell... suth Lajos nagy... fényre derül... anád vármegye... Hódmezővásár... niumium tanuló, ... ntes város, a... és a szegedi...

minden egyes polgár áldozatkészségére. Midőn poharamat ürtém Makó város közönségére, kérve kérem a haza minden polgárát, hogy amikor ily veszedelem előtt állunk, akkor a gyűlölséget irtsuk ki keblünkől és oltsuk helyébe a testvériszeretetét, mert akkor is nehéz megvédelmeznünk ezt a szerencsétlen országot, ha mindannyian egyetértünk, de ha szertehuzunk, vigyázunk, mert elpusztulunk. Kérem, hogy elfeledve a keserűséget, a mely bennünket eltölt és azokat a különbségeket, a melyek az egyes egyének között fennállnak, testvériszerettel vált válhoz vetve igyekezzünk a haza megvédése iránt mindent elkövetni. Ürtém poharamat Makó város közönségére. (Lelkes eljenzés.)

Beszélt még: Farkas József polgármester, Návay Lajos és még több országgyűlési képviselő.

Lengyel Zoltán reflektál Návay beszédére és arra a konkluzióra jut, hogy egy táborban kell lenni az egész nemzetnek, a díszidőseknek és a koalíció összes pártjainak, egyesülni kell, legalább is addig, amíg a maguk elé kitűzött célt el nem érték. Mielőtt azt elérték, akkor külön is válhatnak. A felséges császár leszögezte az ő pontjait, most már az a kérdés, hogy ki bírja tovább? A nemzel-e vagy a császár? Mij birtok ezer év óta, birtok akkor is, amikor még nem volt Habsburgok és birni fogjuk akkor is, ha már nem lesz egy szál Habsburg sem. Lehetséges, hogy nehéz idők fognak reánk nézni, lehetséges, hogy még akasztófát is fognak felállítani, de ettől nem félünk, mert a vértanúk porából nő a szabadság virága. Ha mi nem egyesülünk, a szabadelvű párt nem fog megszűnni. Kéri Návayt, hasson oda, hogy az egyesülés mielőbb megtörténjen. Végül üdvözlő mind az öt vezért, akik most a nemzet érdekében Bécsben küzdenek. Üdvözlő Kossuth Ferencet, Andrássy Gyulát, akit az osztrák lelködötök, Apponyi Albertet, mint a magyar nemzeti eszme zászlótartóját, gróf Zichy Aladárt, aki förtétt minden vallási és egyéb politikai szempontokat és az alkalmány megvédése állit sorompóba és üdvözlő báró Bánffy Dezöldt, aki elteve a magyar szovinizmustól egyedül a törvény helyreállítását chajta. Alljunk ez öt férfi mellé, akiket most kitasítottak a bécsi Burgból és küzdünk mellettük mindaddig, amíg vagy kivijük az alkalmányt, vagy pedig el nem esünk mind egy szálig.

Lengyel Zoltán beszéde örösi nagy lelkesedést keltett. Utána többen beszéltek a helyi előkészületek körül. Délután a szobrot tekintették meg, este nagy hivatalos volt. A színházban pedig díszelőadás tartottak, melynek végzetével az Arad-Csánad külön vonatával Juth Gyula és kíséretében levő képviselők visszautaztak Budapestre.

UJDONSÁGOK.

— Udvari ebéd. A király délután fél háromkor Keresztély schleswig-holsteini herceget, az angol király sógorát külön kihallgatásos fogadta; a kihallgatás alkalmával angol tábornagygyenruhát viselt a térdszalag-renddel. Délután főmenny órákor látogatást tett a hercegnél. Este hat órákor udvari ebéd volt, amelyen Keresztély schleswig-holsteini herceg, Cantacuzene román miniszterelnök, Ghika román követe, Brucke, az angol ügyvivő, az angol nagykövetség személyzete, gróf Goluchowski, gróf Mendorf-Pouilly nagykövete és számos udvari méltóság vett részt.

— Uj magyar nemz. Dr. Csapodi István budapesti tudományegyetemi címzetes rendkívüli tanárnak és törvényes utódának, az orvos-tudományok művelése körül szerzett érdemei elismerésül, a magyar nemesség "fejéregyházi" előnével díjmentesen adományozták.

— Kolera Budapestben? Egy Fiegel Péter nevű berkocsis tegnapelőtt kolera-gyanús tünetek közt került a Szent István-kórházba, hol Székács tanár osztályába vették föl, de épen a gyanús körülmények folytán rögtön átszállították a Szent Gellért járvány-kórházba, ahol szombaton este öt órákor meghalt. A teljesen elkülvitve kezelt holtestet ma délelőtt Genesich professzor felboncolta és savós bélyguladást állapított meg a halál okául. A bakteriologiai vizsgálatok első sorozata szinten negatív eredménnyel járt, a második sorozat bakterium tenyésztésnek megfigyelése pedig még tart. Az eset annyira magában álló jelenség és a kolerajárvány terjedésnek az előre haladt öszi időben annyira nincsenek meg a feltételei, hogy semmi nyugtalanságra sinces ok.

— Udvari tanácsos. A király dr. Mayr Aurél budapesti tudományegyetemi nyilvános rendes tanárnak, saját kérelmére történt állandó nyugalmába helyezése alkalmából, a tudomány és felső oktatás terén szerzett érdemei elismerésül a magyar királyi udvari tanácsosi címzet díjmentesen adományozta.

— Kintutott máv. üzletvezető. A király Kovács Lajos magyar államvasúti üzletvezetőnek nyugalmaztatása alkalmából sok évi kitünő szolgálata elismerésül a Ferenc József-rend középkeresztjébe adományozta.

— A fenyegető özár. Az Oswobodenje című orosz lap állítog megbízható forrásból, hogy értesült, hogy a czipr egy ünnepegyen így fenyegetőzött: — Majd megmutatom ezeknek a nevetéses ügyvédeknek és zsidóknak, hogy ki vagyok! Az ő árulásuk megengedhetlen! Ha csak úgy mutatja meg az ügyvédeknek és a zsidóknak, mint a japánoknak, úgy egész nyugodtan alhatnak.

— Kossuth-szobor leleplezése Kondoroson. A békésmegei Kondoros nagyközség főterén, Petőfi ragyogó költészetével megirt kondorosi család és a tanácsház előtt ma leleplezték le nagy ünneppel Kossuth Lajos mellszobrát. Az ünnepegyetlent nyitotta meg, utána a főterén Reviczky Lászlónak, a szoborbizottság elnökének és Fabry Károly országgyűlési képviselőnek nagyhatalú beszéde után lebulult a lepel a szoborról, amely négy méteres csonka oszlop tetején hordja Kossuth gyönyörű fejét. A talapzatot zászlót és kardot emelő, szőtört bilincsét lerázó magyar nő áll. A mely gondolattal és ihlettel megalkotott mű Zábory Gerő fiatal szobrász munkája, lelkesítő és lélekemelő hatást gyakorolt a nagyszámú ünneplőre.

— Főúri eljegyzés. Báró Bornemisza Gábor császári és királyi kamarás leányát Margit bárónét, Wiesbadenben eljegyezte Mr. Henry Thyssen, Németország egyik nagy szénbánya és vasparcella tulajdonosának fia. Esküvőt november havában, valószínűleg Bécsben tartják meg, honnan a fiatal pár állandó lakóhelyére, Londonba utazik. A dusszagad örömapa különben nagy birtokot szándékozik fűának Magyarországon vásárolni, hogy évenként néhány hónapot nejenek hazájában töltsön.

— Fodrászsegédak mozgalma. A fodrászsegédak, mint tudjuk, nemrég kérelemmel fordultak a mesterekhez, s a helyzetük javítására szolgáló követelések körül egyelőre csak a következők teljesítését kérik: 1. Az üzlet reggel 7 óráig esti 8 óráig legyen nyitva, kivéve szombaton, amikor este fél 10-ig. 2. Délben egy órai ebédidőt kapjon minden fodrászsegéd. A mesterek holnap hánják-veik meg a segédke levelet és remélik, hogy azokat kedvezően fogják elmozdítani. Először is, mert méltányos az, amit kérnek. Azután meg valami nyugtalanító érzés, mikor a sok száz meg ezer békes polgárember kénytelen a nyakát ingerült és békétlen Figarók eles betrvájának s olójának átengedni.

— Betegség elől a halálba. Ma délután öngyilkosságot követett el egy öreg ur, aki eztendő őta súlyos betegséget öört. Az öngyilkos Morelli Ferenc, a Mintapince igazgatója. Hatvanöt éves nőlen ember volt, aki öcsésével, Morelli Gusztáv iparművészeti iskolai tanárral lakott egy házában a József-körút 77-79. száma alatt. Az öreg ur esztendő őta asztmában szenvedett. A súlyos betegsége azonban uralkodott erős szervezete és rendszeren végezte hivatali teendőit a földművelésügyi miniszterumban levő Mintapincében, amelynek igazgatója volt. Baját néhány hónappal ezelőt válságossá tette a közben fellépett szívbaj. Ekkor kénytelen volt ágyba fektüdni. Öcsese, dr. Morelli Károly és dr. Bradách Antal kezelték. Állandóan két eszed és apólonó gondozták. Betegsége azonban napról-napra súlyosabb lett, szenvedése hevesebbek. Hétón válságosra fordult állapota és azóta mindennap el voltak készülve a katasztrófra. A beteg látszólag türellemmel viselte szenvedéseit és a hatáti utáni vagyakozását semmivel sem árulta el. Ma délelőt is családijával beszélgetett. Közben a család látogatóba ment és a beteg egyedül maradt ápolónójával. Délben negyedik óra tájban levést kért. Az ápolónő a konyhába sietett, hogy a betegnek levelet készítsen. Az öreg ur ezt a pár percesnyi egyedüllet használta fel arra, hogy megszabadítsa magát szenvedéséről. Felkelt az ágyból, átsietett a szobnába, amelyen keresztül az utcát elérte. Az átellenes ház ablakából észrevették az öreg ur szándékát figyelmessé kialsáltak az utcán járókólra, hogy figyelmesek tegyék és esztel megakadályozták a betegét sórnny teltében. Ekkor azonban már minden kétség volt. Morelli keresztülbukt az erkély párkányára és lezuhant az utca közepére. Nyomban meghalt. Ekkor érkezett haza az öngyilkos öcsése, aki mélyen lesújtott a váratlanul tragikus eset. Hívták a mentőket, akik azonban már csak a halált konstathatták, amely intézkedett, hogy a holtot a törvényszéki orvostani intézetbe szállítsák. Az öngyilkosság híre széles körökben kelt mély részvétet.

— Osztrák-magyar-orosz határvíllongás. Krakóbból táviratozzák: Súlyos határsértést követtek el a galicziáti határon az orosz határőrök. Tegnapelőtt fél 9 órákor este Kuznyecov orosz városka közelében számos eles lövés volt hallható. Ezek a lövések, a melyeket egy orosz határőr tett, az egész orosz orségeit alarmirozták. Az a hír terjedt el, hogy egy csempészbanda, a mely pálinkát akart Galicziából Oroszországra csempészni, orosz katonák kezeibe került. A Krul Jakab csempész, orosz alattalvó és egy Duda nevű kis gyermek elájult az ijedség következtében. A letartoztatott csempészeket az orosz rendőrhivatalba vitték. Itt rettentés jelenet játszódott le, a mennyiben az orosz katonák kegyetlenül bántalmazták a letartoztatott embereket. Vasbotokkal ütötték és tüzes vasakkal égették talpukat. Krult a padlora lektették, deszkát tettek rá és a katonák teljes erejükkel tapostak rajta. Erre a rendőrségi épület körülülő tömeg annyira fölháborodott, hogy követek dobált az ablakokra. Erre a katonák ráloktek a népre, a mely eszeveszetten futni kezdett. Több golyó osztrák területre is áthaltott, szerencsére azonban senkit sem talált. A fegyveres irtoztos kínzása egész éjjel tartott.

— Az országos iparoktatási tanácsból. A király Szierényi József államtitkár az országos ipari és kereskedelmi oktatási tanácsban viselt alelnöki állásától saját kérelmére felmentette és ezen tanács másodelnökévé, továbbá Péterffy Lajos osztály-tanácsost a nevezett tanács alelnökévé, a tanács jelenléti elnöksége megbízatásának tartamára kinevezte.

— Dráma a bíróság előtt. Borzalmas jelenet történt egy pomeráni bíróság tárgyalási termében. A bíróság egy földvásárlásból keletkezett pört tárgyalta, mely az egyik félre egy Rhode nevű lakatosra kedvezőtlenül végződött. Az amugy is vadmészétt ember erre annyira izgatótt lett, hogy felkapott egy ott fekvő töött puskát és kétszer rálokt ellenfele. A golyók azonban nem ezt találták, hanem Passow földmészes nővérét, ki holtan rogyott össze. Az egyik golyó surolta Fischer bírót is. Mikor Rhode látta irtoztos tettét önmagát lölte agyon.

— A Fodor-féle vívtörtem a Koronaherceg utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb s legjobban felszerelt torna- és vívtörteme. Különs gond fordítatik a gyermek torna és vívására.

EGYETÉRTÉS

TÖRVÉNYSZÉK.

— Bíról kinevezések. Petri József rózsahegy-i törvényszéki bírót a pozsonyi, Abay Leó székszárdi törvényszéki bírót a temesvári s Jobst Béla pécsi törvényszéki bírót a pécsi ítélőtáblához bírákká neveztek ki. Antalfy Gábor volt esikszeredai törvényszéki ideiglenesen nyugalmazott bírót a dési törvényszékhez bírává, Szakolczay Lajos aradi ügyészégi alügyézt az aradi ügyészséghez ügyészsé, továbbá Tornássy Géza debreczeni törvényszéki jegyzőt és Schwesler Ferenc nagyenyedi járásbíróhoz aljegyzőt a szilágyosmolyi járásbíróshoz, Juhász István a temesvári ítélőtáblán alkalmazott bírósági aljegyzőt pedig a szegedi törvényszékhez albírákká neveztek ki.

— Kötélhalálra ítélte. A bécsi esküdtbírósg Navrátil Francziskát, aki az urnőgyi meggyilkolta, kötélhalálra ítélte. A gyilkosság, mely nagy feltűnést keltett, ez év husvét hétfőjén történt. Názler Johanna 54 éves urasszony volt az áldozat. A esedeletény a moztörtővel agyonverie asszonyát, száz koronát kivet az irasztalából és megszökött. Később elfogták s a végtárgyalás során bebizonyult elvetemedettsége. A véd-és védőbeszéd után az esküdtelnyes szóval nyelen büncsnek mondták Navrátil Francziskát rablással párosult orvgyilkosság büntetésében. A törvényszék erre kötél általi halálra ítélte a vádlottat, aki mozdulatlanul fogadja az ítéletet. A védő semmisségi panaszt adott be.

SPORT.

A budapesti őszi meeting.

— Harmadik nap. —

A napok óta tartó esős, borús idő végre kellemes őszi nap váltotta fel és így vasárnap nagy tömegben töltött ki a közönség a versenyterre, úgy, hogy nemcsak az olesőbb helyek, hanem a nagy tribün is teljesen megtelt. A Földmívelési miniszterium díjátért csak őt lo indult, úgy, a mint előre jeleztük, azzal a különbséggel, hogy Kapus helyett Nugomorv indult Con amore pacemakerként. Nugomorv azonban nem juthatott szerephé, mert Vadór rövid kalauzolása után Con amore vette át a vezést és sola többé be nem érve, mint igen könnyű nyertes haladt át a célzon. A második helyért Priot némi küzdelem, de Taral ügyességével Prior számára biztosította azt Diat ellen. Nagyon sok lo indult a Kéteves nyertelen versenyében, a melyek között több sötét és nagyírú lo is volt. A Taral által lovagolt Beaumeritét oly jó hir előzte meg, hogy a könyvesek a végén már pénzt sem fogadtak el rá. A favorit azonban egy pillanattal sem volt versenyben, hanem érthetetlen módon sokkal jobban futott nálaul állótársára, a mely lo csak fejoszszal lett második Martalóc ellen és így az összes Hentel-hal-díjjal futott lovek megnyertek már versenyeket.

A favoritolka rossz idő járt, mert többnyire az elhanyagolt lovak győztek; sőt a Kétevesek elődversenyében Bona győzelmével oly meglepetést keltett, hogy huszontörszörsen fizette vissza a téteket.

A versenyek részletes eredménye a következők:

- I. Pásztor-díj. 3000 korona. Tav. 2000 méter. 1. Dreher A. stpm Hagestolz 56 (Taral). 2. Szemere M. 36 pm Rizi-Bizi 575 (Szentle). 3. Bár Herzog M. 36 pk Mál 595 (Cleminsón). Futott még: Galanterie (Fries). Ket és fél hosszsal nyert, hat hosszsal harmadik. Tot.: 10 : 67, 50 : 128, 68.
- II. II-od oszt. eladóverseny. 3000 korona. Tav. 1600 méter. 1. Zombory R. pk Ronulla 425 (Kiszváth). 2. Schosberger L. pk Alice Roosevelt 455 (Biles). 3. Grögyeyi M. pk Sionia 52 (Cleminsón). Futottak még: Rem (Rothfuss), Comre Couer (Boeska), Galiganyi (Fetting). Biztosan fél hosszsal nyerve, öt hosszsal harmadik. Tot.: 10 : 44, 50 : 124, 148.
- III. Földmívelési miniszterium díja. 30.000 korona. Tav. 2400 méter. 1. Gróf Trauttmansdorff L. 44 sm Con amore 60 (Kronzil). 2. Báró Úchritz Zs. 44 sm Pivót 55 (Taral). 3. Blaskovich E. 46 sm Dvát 55 (Janek). Futottak még: Vadór (Lewis), Nugomorv (Cleminsón). Igen könnyen fél hosszsal nyerve, három hosszsal harmadik. Tot.: 10 : 12, 50 : 58, 78.
- IV. Kétevesek handicappja. 3000 korona. Tav. 1000 méter. 1. Mr. Lincoln pk Bona 44-5 (Rothfuss). 2. Dreher A. sk Gavotte 52 (Martinkovich). 3. Capt. Joe tk Idylle 46 (Kiszváth). Futottak még: Mászor (Lewis), Erica (Smejda), Oriflamme (Huxtable), Eleven (Kronzil), Szeleburdi (Janek), Zsándár (Taral). Igen könnyen két hosszsal nyerve, egy és fél hosszsal harmadik. Tot.: 10 : 191, 50 : 206, 132, 228.
- V. Nyertelen kétevesek versenye. 3000 korona. Tav. 1000 méter. 1. Egyedi A. pm Martalóc 56 (Lewis). 2. Péchy A. pm Repete 56 (Fetting). 3. Gróf Trauttmansdorff L. sk Espiegle 51 (Pis). Futottak még: Goal (Heid), Rádó (Janek), Amateur (Martinkovich), Don Giles (Wakington), Gájavoly (Pretzner), Aldozalgója (Fries), Kösentyű (Aylin), Medori (Kronzil), Beumerite (Taral), Orsini (Biles), Rainy Day (Vajda). Erős küzdelem után fejoszszal nyerve, egy és fél hosszsal harmadik. Tot.: 10 : 48, 50 : 104, 152, 388.
- VI. Handicap. 3000 korona. Tav. 900 méter. 1. Gróf Bathány E. id pher Ormód 62 (Huxtable). 2. Rohoney G. 36 tk Kaezarlány 485 (Heid). 3. Péchy A. 46 pk Tizi 475 (Fetting A). Futottak még: Fonoka (Taral), Arató (Janek), Bobita (Cleminsón), Junák (Lewis), Mondsee (Pache), Mophisto (Martinkovich), Senki töböt (Fetting F.), Rother bon (Cowman). Igen könnyen három hosszsal nyerve, egy hosszsal harmadik. Tot.: 10 : 82, 50 : 160, 116, 252.
- VII. Eladók handicappja. 2000 korona. Tav. 1600 méter. 1. Bár Herzog M. 36 pher Vikus 565 (Cleminsón). 2. Báró Springer G. 46 sm Fadinard 60 (Taral). 3. Gróf Pejasevich A. 36 sk Trés comique 60 (Pretzner). Futottak még: Nyári belyar (Kiszváth), Danubius (Janek), Kapor (Aylin), Drótosót (Boeska), Liza Bitz (Fetting).

Thibet (Birkenruth). Biztosan fejoszszal nyerve, négy hosszsal harmadik. Tot.: 10 : 63, 50 : 126, 164, 214.

— Bécsi ügétőverseny. Bécsben ma folytatódott az őszi ügétőmeeting s a második nap keretében került előre a 14500 koronával díjazott Öszi-díj. A 2700 méteres versenyben ugyan csak 4 ügétő vett részt, de ezek nemcsak a monarchia, hanem Európa legjobb ügétői. A nagy érdekeségű futást az olasz tulajdonban levő Kirkwood jun. (Lamma) 1:24 kéttizedes rekorddal nyerte meg, második Contralto s harmadik Lord Revelstoke lett. Futott még Wig-Wag, mely második lett, de galoppozás miatt disqualifikáltak. A nap többi győztesei a következők voltak: I. futam: Victoria (Brown). II. futam Baden (Ryerson). III. futam Adele H. (Dieffenbacher). V. (utam Liselotte (Tappan). VI. futam Crescuto (Dieffenbacher) és VII. futam May Primrose (Wedorn).

A közönség köréből.

Könyvkereskedők, könyvtárosok figyelmébe! Őszkor jelenik meg: „Erzsébet Királyné Album” Megrendelhető „GLOBUS” műintézet és kiadóvállalat részvénytársaságnál — BUDAPEST, Aradi-utca 8. szám.

Császárfürdő

Budapesten Előrángó kóros bőrvetű győztes paradicsom fürdővel, a legmodernebb kóros és külön izsápfürdővel, pezsgőfürdővel, párosfürdővel, 200 kórosfürdővel. A legújabb kezelési eljárások szerint és kórosfürdővel.

KÖZGAZDASÁG.

Értéktöze. A vasárnapi magánforgalom kényeszereladásokra nagyon lanyha volt. Köttek: Osztrák hitel 679-670, Magyar hitel 790-782, Államvasút 675-669, Rimamurányi 550-546, Leszámitóbank 488-486, Jelzálogbank 511-509. Városi vasút 316-315, Koronajáradék 9680-9670. Végül maradtak: Osztrák hitel 674.50, Magyar hitel 785.

Bányászok gyűlése. Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület ma délelőtt kezdte meg két napra tervezett közgyűlését a Tudomány Akadémia üléstermében, tagjainak élénk részvetele mellett. A közgyűlést gróf Teleki Géza elnök nyitotta meg, amely után Gálcsay Árpád tükár számolt be az egyesület tavalyi

munkásságáról. A közgyűlés egy a jelentést, mint a zárszámadásokat tudomságot velt. A napirend során Dier Mihály mutatta be előadói javaslatát a bányaiskolák szerveztéről, amelyhez a választmány hozzájárult. Az egyesületi salgotárjani osztálya indítványt tett a vasérc kivitelének megszüntetése iránt, mert különben néhány évtized múlva az ország kifogy a vasércből. A közgyűlés a választmány javaslatát magávé tette. A közgyűlést holnap folytatják.

Feljes szerkesztő: PURJESZ LAJOS. Kiadóvállalat: Magyar Újságkiadó Részvénytársaság. Igazgató: ERDŐS ARMAND.

SZÍNHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

Hétfő, szeptember 25. NEMZETI SZÍNHÁZ. M. KIP. OPERAHÁZ. Közönyt közönnel. 1/8 órák. Nincs előadás. MAGYAR SZÍNHÁZ. A férjhezment kisasszony. 1/8 órák. KIRALY-SZÍNHÁZ. János vitéz. 1/8 órák. FAROSLIGETI SZÍNHÖR. Az éjjeli-menedkely. 1/8 órák. URANIA. Az orosz-japán háború. 1/8 órák. Jelenetek a múltból, nagy felvonás, ita önkéi Maxim fordította Károké íze.

Fővárosi Orfeum WAlDMANN IMRE Nagymező-ú. 17. KONOJE-KIHEI hatónai gyakorlatok a messze Keletről. Mme. Lyris 66 márványesportoztatai. Jim és Jam a vidám pierrotok. Habar, Olerita, Alabachek, Trio Resua, The 3 Brooklyn stb. stb. Változott viszonyok Tengeri csata Port-Arthur körül. A legújabb és legérdekesebb eredeti mozgó-fényképfelvételek bemutatása. A téllertben reggeli 5 óráig VÖRÖS ELEK színháznyitókara bangversenyez.

Szenved Ön viszketegeben? Erényi-Ichthyol-Salieyl. Erényi-BELA Dina-gyógyesztára BUDAPEST, Károly-körút 5. sz. Urak és hölgyek „Erényi injecciót és pirulát.” Erényi-BELA Dina-gyógyesztára Budapest, VII., Károly-körút 5. (Postán titokban szállítjuk.) „Mágnes pasztilla”-t Erényi-BELA Dina-gyógyesztára. Budapest, Károly-körút 5. sz. (Postán titokban szállítjuk.)

LAZBAN vannak a vidéki hölgyek mőta megtudták azt a titkot, hogy a fővárosi úri nők eskü a láz és a szaraz, maggal is használható. Erényi-BELA Dina-gyógyesztára BUDAPEST, Károly-körút 5. sz. MINDEN hölgy és ur röstelli, ha kihull a haja, kopaszodni kezd és kopás, Az egyedüli meniség, ha rendel 1 nagy üveg valódi Diana-hajszeszt 4 koronáért. Erényi-BELA Dina-gyógyesztára, Budapest, Károly-körút 5. sz. Természetes pirosságot egy másodperre alatt minden férfi és nő úgy arazni, mint az ifjakán gyönyörtelen elhört, ha a teljesen ártalmatlan és igen kellemes illatu „Diana-pirosít”-t használ. Erényi-BELA Dina-gyógyesztára. BUDAPEST, Károly-körút 5. sz. (Működés hölgyeknek nélkülözhetetlen.) Titkártaire mellett szállítva.)

